

NITOs innspill til behandlingen av *Meld St. 26: Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn*

NITO – Norges ingeniør- og teknologorganisasjon – er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 105 000 medlemmer. Mange av disse arbeider med klimatilpasningen av samfunnet.

NITO er fornøyd med at det legges fram en stortingsmelding som griper fatt i at klimaendringene vil få konsekvenser som vil påvirke oss, blant annet ved at store deler av landet vil få mer nedbør. Det vil føre til mer flom og skred, og gå utover eksisterende infrastruktur som vann, avløp og veier. Det betyr for eksempel at nybygg må være robuste, og at vedlikehold av eksisterende bygg må økes. Økte nedbørsmengder har ført til at det må gjennomføres nye kartlegginger av flom- og rasfare, slik at vi kan treffe nødvendige tiltak. Det er også fornuftig å vurdere hvorvidt det bør lovreguleres å bygge i svært utsatte områder.

Norske ingeniører og teknologer må involveres i areal- og klimatilpasning. Klimaendringer vil ha en påvirkning på all infrastruktur, og godt samarbeid på tvers av sektorer vil stå sentralt. Uten forbyggende tiltak estimerte overvannsutvalget i 2016 at de totale skadekostnadene i løpet av de neste 40 årene blir på mellom 45-100 milliarder kroner (NOU 2015:16).

Vann- og avløpssektoren står overfor store utfordringer. Økt urbanisering, befolkningsvekst og klimaendringer vil kreve oppgradering av eksisterende ledningsnett og andre nye tiltak mot overvann, som for eksempel åpne tiltak mot overvannshåndtering.

De største kostnadene ventes i forbindelse med ledningsnettet som må fornyes. Det er også behov for å sikre forsyningssikkerhet og håndtere konsekvenser av klimaendringer gjennom å oppgradere vannverk og bygge ut kapasiteten på vannbehandlingsanlegg. Manglende investeringer kan i verste fall gå utover liv og helse, natur og miljø.

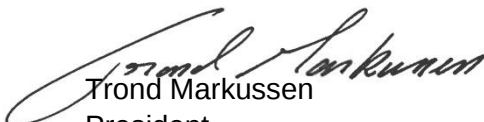
Det er kommunene som er lovpålagt å yte vann- og avløpstjenester til innbyggerne etter selvkostprinsippet. På bakgrunn av store etterslep bør det vurderes om dagens modell for finansiering av vann- og avløpssektoren er den riktige, og om staten bør ha en større rolle. Det finnes flere modeller for økt statlig ansvar. Mest nærliggende er kanskje en støtteordning, der kommuner kan motta statlige midler til oppgraderingsprosjekter, for eksempel som direkte støtte eller som indirekte støtte gjennom lån med lavere rente. Statlig støtte kan eventuelt betinges av at støtten er samfunnsøkonomisk lønnsom, for eksempel med krav om at kommuner inngår samarbeid om vannverk og ledningsnett for å utløse effektiviseringsgevinster som overgår støttebeløpet.

Det store investeringsbehovet i vann- og avløpsinfrastruktur og klimatilpasningstiltak framover gir muligheter for innovasjon og utvikling av bærekraftige løsninger som også er kostnadsbesparende.

NITO mener:

- Tekniske fagmiljøer i kommunene må styrkes. Ingeniører og teknologer ønsker fagmiljøer av en viss størrelse, slik at spesialisering, samarbeid og kompetanseutvikling muliggjøres. For mange små kommuner er dette vanskelig, og der bør det ses på samarbeid over kommunegrenser.
- Myndighetene må vurdere alternative finansieringsordninger for kommunene for oppgradering av ledningsnett og vann- og avløpstjenester
- Kommuner må i større grad etterspørre teknologiske løsninger for å oppgradere infrastruktur som bidrar til å redusere kostnadene. Kompetansemiljøer må samarbeide om å videreutvikle teknologien "gravefrie metoder for vannledningsfornyelse".

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Egil Thompson
Generalsekretær